

Kontakten

PERSONALTIDNING FÖR LM ERICSSON MED DOTTERBOLAG

Nr 9 • September 1976

Australiens systemval

Endast LME och ITT kvar i slutomgång

Stor satsning i Algeriet

Ett hundratal telefoncentraler kommer att byggas under tre till fyra år i Algeriet. Det är LME:s största åtagande i Afrika och innebär också en marknadstillväxt som saknar motstycke i bolagets historia, Brasilien undantagen.

För något år sedan fanns framskridna planer på att bygga en LME-fabrik i Algeriet, men dessa skrinlades. All utrustning tillverkas därför i fabriker här hemma.

Bilden visar Malika Ouafi från Algeriet och LM-aren Åke Svensson från LME/HF på utlandskontrakt göra iordning löner på vårt kontor i huvudstaden Alger.

Se mittuppslaget

LM Ericssons AXE samt Metaconta från det amerikanska ITT är de två datorstyrda telefonsystem som kommer att ingå i den slutliga utvärderingen av lämpligaste system för den framtida

Det har varit en lång och spännande väntan på besked från den australiska teleförvaltningen Telecom Australia. Sedan offerterna lämnades in för drygt ett år sedan har ingenting sipprat ut som kunde ge minsta fingervisning om läget för det halvdussin tillverkare av telekommunikationsutrustning som slogs om att få denna utomordentligt viktiga tele-nätutbyggnad.

Naturligtvis finns det inga som helst garantier för att Telecom Australia slutgiltigt ska välja vårt AXE efter detaljgranskningen i det pågående slutskedet. Men vad som nu hänt måste ändå betecknas som ytterligare en bekräftelse på AXE-systemets tekniska förtjänster. Konkurrensen har varit hård och att lyckas stå kvar till slutomgången är en prestation. Uppenbarligen har

utbyggnaden av Australiens telefontät.

Bland svåra konkurrenter som slagits ut är den japanska teleindustrin, som ju fanns med vid det slutliga leverantörsvalet av det nordiska datanätet.

man i Australien — liksom tidigare i Frankrike — ansett att AXE är ett av de bästa system som står att uppbringa på den internationella marknaden.

En av förutsättningarna för fortsatt framgång för systemet i Australien är att den första AXE-stationen i Södertälje kan tas i drift enligt tidtabellen och att den visar sig fungera klanderfritt. Intresset för AXE blir allt-

mera påtagligt. Utvecklingen under den närmaste framtiden är därför ytterst betydelsefull och kommer att ge besked om systemets internationella konkurrenskraft.

Enligt vad KONTAKTEN erfarit kommer man inte som i Frankrike att välja flera system för telefontätet. Allt pekar på att antingen blir det LME:s AXE eller ITT:s Metaconta.

Kärnvapenskyddad teleanläggning

Nere i Hammarbyberget i Stockholm finns i kärnvapenskyddade, stälkaplade betongbyggnader som är uppställda på skakdämpande fjädrar, LME:s första telefonstation baserad på det nya system AKE 132, som fullt utbyggt har större trafikcapacitet än något annat telefonstationssystem för motsvarande ändamål.

Projektledaren Olle Olsson (bilden) har tagit med KONTAKTEN på en rundvandring i Hammarbystationen.

Se sidan 3.

Så ska en riktig världskarta se ut

Se sista sidan

603217/9

Stationsbyggaren mångkunnig världenrunt-jobbare

För närvarande pågår byggnad av ett hundratal telefonstationer i Algeriet, som mycket snabbt blivit LME:s största marknad i Afrika (se mittuppslaget). Detta stora åtagande innebär att antalet LM-are där med utlandskontrakt är avsevärt. KONTAKTEN har talat med chefen för LME:s installations- och underhållsavdelning K G Hansson (X/IC) och bitt honom berätta något om denna del av koncernens verksamhet utomlands.

Det är cirka 12 000 människor som är engagerade utomlands med installation av telefonstationer, telexanläggningar och större växlar. Flertalet av dessa medarbetare finns hos de stora dotterbolagen, t ex FATME i Italien, EDB i Brasilien och Telemontaje i Mexiko. I många av de här dotterbolagen ingår i staben, kanske på avdelnings- och sektionsnivå, X/I-folk som är anställda på utlandskontrakt. De står under dotterbolagens ledning, men X/I har till uppgift att stödja denna installationsverksamhet inom koncernen, när det gäller teknik, ekonomi, verktyg, mallar, provningsmedel och utbildning.

Utöver denna personal sysselsatt i dotterbolagens tjänst har vi egna åtaganden, t ex i Algeriet. Där finns i dag lokalt omkring 500 människor sysselsatta med installationsarbete, varav ca 130 på långtids- eller korttidskontrakt. Det är dels egen personal, dels lån från dotterbolag och sk transfererad personal. Alla dessa medarbetare administreras på enhetligt sätt från X/I i Stockholm.

Bolaget har generella regler för utlandspersonalen, vilka regler är etablerade sedan lång tid tillbaka. De har efter hand byggts på och finns utformade i kontrakts- och allmänna anställningsvillkor för medarbetare i utlandstjänst. Vi försöker utforma villkoren så enkla och klara som möjligt. Man har t ex lönen och semester angiven, regler om flyttning, sjukvård och försäkringar m m. Vi försöker utforma kontrakts- och anställningsvillkor på så sätt, att såväl den anställda som företaget ska vara skyddade på bästa möjliga sätt, när vederbörande åker ut. En utlandstjänst föregås också av en noggrann hälsoundersökning för hela familjen.

Normalt reser man utomlands första gången på ett 32-månadskontrakt. Efterföljande utlandsperioder är alltid på 24 månader. Semester får man med 35 kalenderdagar per år om man är i medelhavslanderna och i några andra länder. Arbetar man t ex i Brasilien, Sydamerika eller Afrika har man 40 dagar och det finns områden där man även har tilläggssemester beroende på t ex besvärliga arbetsförhållanden. I Algeriet har vi förstakontrakt på 24 måna-

der, därför att vi är nya på marknaden och inte hunnit etablera verksamheten på sånt sätt som går att göra i länder där vi haft arbeten under tio till tjugo år och kanske ännu längre.

Vi försöker utforma speciella bestämmelser för varje enskilt land, eftersom förhållandena i regel aldrig är lika från land till land. I t ex Algeriet är svårigheterna att anskaffa bostäder så stora, att detta måste ske i bolagets regi. I andra länder kan det gå enklare och där överläter vi i regel åt vederbörande medarbetare att själv försöka ordna sin bostadsfråga. Beträffande skatter gäller generellt den regeln, att skatt alltid betalas i det land där man arbetar.

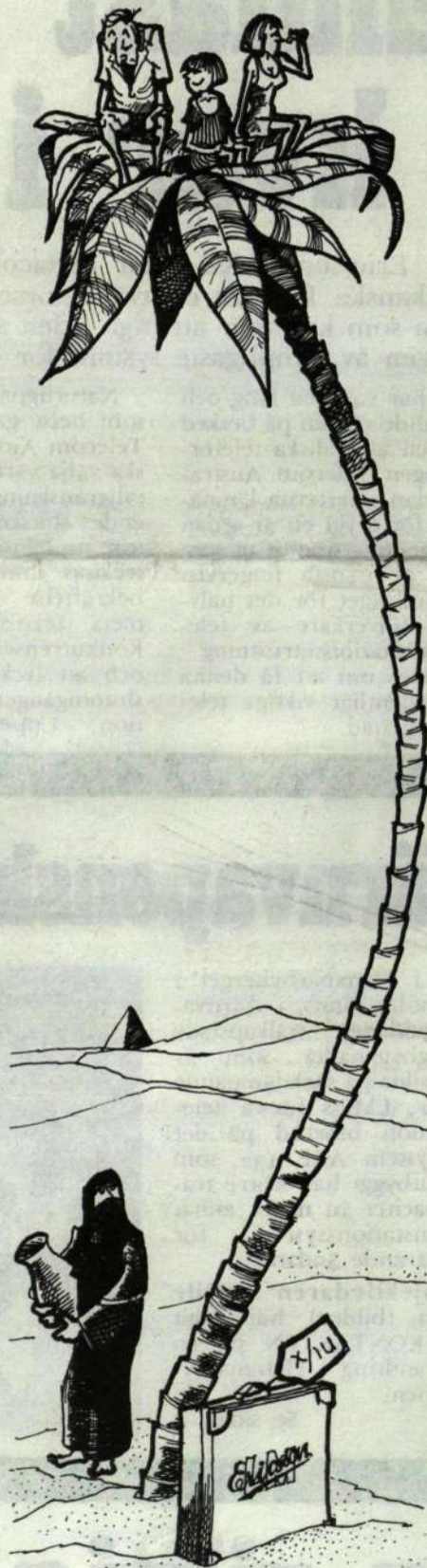
Att jobba med installationer utomlands kan på många platser än i dag innebära strapasser och levnadsvillkor som kan mäta sig med våra pionjärens i t ex Sydamerika. Bostadsförhållandena kan vara primitiva, klimatet besvärande och fritiden svår att fylla med sysselsättning. Bland annat med tanke på fritiden ser vi gärna, att medarbetaren tar familjen med sig och så är också oftast fallet.

Installationsjobbet kräver alltså en viss tuffhet och därtill förmåga att kunna arbeta självständigt och ha gott omdöme. Det är ett förhållandevis litet antal utlandskontrakterade som tycker att en period räcker och söker sig åter till hemlandet eller slutar LM-tjänsten. Flertalet blir kvar under tre—fyra kontraktperioder. Inte alltför sällan blir det barnens skolgång som avgör utlandsarbetets längd. Grundskoleutbildning går i allmänhet att få utomlands, men högre utbildning kan sällan ges annat än i privatskolor till avsevärda kostnader. Slutligen har vi en mindre grupp medarbetare som inte kan tänka sig annan verksamhet och blir kvar livet ut som kontraktsanställd LM-are utomlands.

Flertalet av vårt folk finns i arbetsledande ställning som under sig har inhemska personal som anställs på platsen. Här har fackföreningarna på många ställen mycket att säga till om vad gäller val av medarbetare, löner och allmänna villkor. Några större problem uppstår inte annat än mycket undantagsvis.

Som bekant går tekniken stadigt framåt. Vi bygger stationer av alla systemtyper som LME utvecklat under årens lopp; det är 500-väljare, koordinat- och kodväljare och de nya datorstyrda system. Vi ska ju för övrigt vara med och bygga det nya nordiska datanätet. Den tekniska utbildningen är därför mycket betydelsefull och omfattande. Den genomförs dels här hemma, dels vid våra större dotterbolag eller i kundens hemland.

Den praktik och det kunnande som våra medarbetare skaffar sig innebär att de blir mycket attraktiva på olika försäljningsavdelningar när de efter flera kontraktperioder vill avsluta utlandsjobbet.

ELL-Man

Det är viktigt att man har en riktig karta när man orienterar.

kontakten

Nr 9 • September 1976

Årgång 37

Redaktion

Jan-E Israelsson tel: 93674
Bert "Bend" Ekstrand
tel: 92048

Göran Hannerz tel: 93546
Bo Sejmer tel: 92133
(Vid externa samtal — sätt 71
före ovanstående nummer)

Ansvarig utgivare

Nils Tengberg

Redaktionsråd

Catharina Ingre tel:
(71)94520
Lennart Stranneborn tel:
(71)92605
Matz Classon tel: (71)92704
Lars Wiklund tel: (71)92611

Redaktionsombud

BORÅS:
Georg Skoog
GRÖNDAL:
Hjördis Westberg
HUDIKSVALL:
Ulf Mickelsson
INGELSTA:
Karl-Ulrik Nilsson
KARLSKRONA:
Barbro Westermark
KARLSTAD:
Thomas Sigfridson
KATRINEHOLM:
Göran Lindberg
KRISTIANSTAD:
Göran Magnusson
OSKARSHAMN:
Lars-Erik Enarsson
SÖDERHAMN:
Lars Johansson
VISBY:
Bo Andersson
ÖREBRO:
Nils Brewitz
ÖSTERSUND:
Lars Sjöbom
MÖLNDAL:
Lars-Olov Larsson
PITEÅ:
Jarl Sundkvist
LMS, BOLLMORA:
Thord Andersson
AB RIFA, BROMMA:
Erik Heidebäck
SKV, SUNDBYBERG:
Sven Mindus
KV, ÄLVSJÖ:
Hans Nordengren
SRA, STOCKHOLM:
Hans Larsson
TCN, NYKÖPING:
Hans Segnestam

Adress

KONTAKTEN
Box 32073
126 11 Stockholm

Tryckeri AB Allehanda
Trelleborg

Djupt nere i Hammarbybergen, nära ett bostadsområde från 40-talet i södra Stockholm, finns detta verkliga storbygge insprängt. Unikt som krigsskyddat byggnadsverk, avsett att skydda viss teletrafik t o m vid kärnvapenangrepp, och unikt som telefonstation. Hammarbystationen är nämligen den första av LME:s typ AKE 132, ett system som fullt utbyggt har större trafikkapacitet än något annat telefonstationssystem i världen för förmedling av nationell och internationell teletrafik.

Hela anläggningen nere i berget är skyddad mot radiakstrålning, gaser, skakningar och luftstötvägor från kärnvapenexplosioner. De kraftiga betongbyggnaderna i två av de tre stora bergasalarna (den tredje är tänkt för utbyggnad) står på stora dämpfjädrar. Byggnaderna är omgivna av ett slutet plåthölje som skydd mot den elektromagnetiska strålning som en kärnvapenexplosion utsänder med en förödande inverkan på oskyddade telekomponenter vilka bränns sönder av de strömmar som alstras. De båda huskropparna har ledbara förbindelser med varandra och med omgivande försörjningstunnlar så att de kan skaka fritt på sina dämpfjädrar.

Omkring 60 miljoner kronor har bygget kostat och av detta betalas en viss del av försvarsmedel. Utöver detta tillkommer så telefonstationen med allt vad som inbegrips i den — kablar, transmission osv vilket uppgår till ca 90 miljoner kronor.

Skyddad teletrafik

I fredstid fungerar den här stationen som alla andra moderna telefonstationer av transittyp — den är en knutpunkt i nätet och förmedlar teletrafik till och från andra stationer i Stockholms riktnummerområde, övriga landet och utlandet. En stor del av den automatiska trafiken på USA kommer också att utväxlas via Hammarby.

Men om kriget kommer då? Och en kärnvapenexplosion på hög höjd över Sverige slår ut landets övriga tele- och radioutrustning genom sin elektromagnetiska verkan. Ja, då finns det förmodligen inte så mycket teletrafik kvar att förmedla. Men för att totalförsvaret ska ha en chans att fungera vid ett sådant katastrofläge måste viss teletrafik vara skyddad. Nere i Hammarbybergen ska då driften kunna fortsätta och personalen leva ungefär som i en jättelik ubåt.

200 anrop i sekunden

Den första abonnenttrafiken via Hammarby började kopplas på nu i försomras, omkring tre år efter installationsstart, och mer och mer trafik kopplas på efter hand. Stationen är formellt sett överlämnad till televerket

Hammarby riksstation Den klarar smällen!

- Välj ut ett rejält stycke berg, centralt beläget i Stockholm!
- Spräng ur 130 000 kvm av berget och kör bort det på 30 000 billass!
- Kör dit 1 600 lass betong och 60 järnvägsvagnar armeringsjärn!
- Bygg två stora flervåningshus i grottsalarna, ställ husen på fjädrar och gör dem gas- och strålningstäta, bl a genom att kapsla in dem i plåtskal!

- Installera ett datorstyrt telefonstationssystem med superkapacitet!

Resultatet av allt detta blir en unik teleanläggning:

Hammarby riksstation i södra Stockholm, som sedan början av juni betjänar en del av huvudstadens riks- och utlandstrafik.

Under installationen och idriftsättningen i Hammarby har man haft god nytta av en bildtelefon i stationens kontrollrum för att exempelvis komma i kontakt med Tellusanläggningen och Lars Magnus Eriksson (ja, inte gamle LM förstås) på systemprovningen för AKE-stationer.

Olle Olsson vid en av de chockdämpare som sitter mellan grottgolv och husgolv och som ska ta upp skakningar vid bombfällning.

Från AKE-installationer i Mexiko, Danmark och Holland kom Lennart Berg åter till Sverige för att hjälpa till med idriftsättningen av Hammarby.

Ingemar Fernlund har jobbat med provning i Hammarby sedan januari 1974. Nästa uppdrag blir förmodligen gamla riksstationen Jericho i Stockholm city.

I kontrollrummet träffade vi provningsledaren Kjell Kaulén (tv) och Bo Eklund som vid akuta fel på AKE-stationer rycker ut vart som helst i världen.

och nu jobbar bara ett fåtal LM:are kvar här, samtliga från telefonstationsdivisionen (X). När installationen var inne i sitt mest intensiva skede och kabeldragning pågick hade vissa dagar uppemot ett 40-tal installatörer från X-divisionen fullt sjä, plus en mindre styrka från

transmissionsdivisionen. Under slutprovningen jobbade man ibland 3-skift.

Svårigheter att finna sig tillrätta med arbetsplatsens läge under jord har man bara haft i ett par tre fall bland LM-personalen. På byggsidan däremot hade man i slutfasen, som inled-

des våren 1972, svårt att behålla de olika arbetslagen nere i berget — mer än en tredjedel slutade i detta skede vilket försenade starten för telemontaget från januari till juni 1973.

Den första etappen av Hammarbystationen omfattar 12 000 linjer fördelade på

två dubblade styrdatorer eller för att vara exakt: data-processorblock i två kanaler med en synkron-dubblad processor i varje kanal.

Maximalt kan AKE 132-systemet omfatta 60 000 multipellagen, dvs 300 000 ekvivalenta linjer och åtta dubblade processorsystem — det är då det kan avverka rekordsiffran: 200 anrop i sekunden.

Pilotprojekt

Hammarbystationen är pilotprojekt för ett nytt styrsystem som har beteckningen APZ 150, vilket alltså debuterar här. Detta system är vad som främst skiljer den nya AKE-generationen, AKE 132, från de tidigare. Med integrerad kretsteknik och moderna halvledarkomponenter har kapaciteten blivit ännu högre och genom ett nytt byggsätt har utrymme-kraven minskat. Datorerna är uppdelade i dubblade block där styrings- och kontrollfunktionerna fördelas mellan en stor avancerad centralprocessor och en enklare avsökingsprocessor.

Detta kallas för ett hierarkiskt datorsystem och bidrar väsentligt till ökad kapacitet hos styrdelen samtidigt som den är lättare att bygga ut och anpassa för ändrade trafikförhållanden och ny teknik. Som väljarelement används liksom tidigare i AKE-sammanhang elektromekaniska kodväljare.

Den första av den senaste

Hammarbystationen är alltså den första av den senaste generationen av LME:s vid det här laget över hela världen arbetande AKE-familj.

Det är den andra datorstyrda förmedlingsstationen inom Stockholms riktnummerområde, som innan Fredhälls riksterminalstation (typ AKE 13) sattes i drift i början av 1974, helt betjänades av gamla maskindrivna 500-väljarsystem med koordinatväljare i ett speciellt sk sidvägssystem.

Den allra första AKE-stationen, försedd med en enkel styrdator sattes i drift i Tumba utanför Stockholm år 1968. Erfarenheterna från Tumbastationen (AKE 12) ledde till utvecklingen av AKE 13-systemet med dubblade processorer, vilket för första gången lät höra tala om sig i Rotterdam år 1971, då den första stationen av denna typ kördes igång. Sedan dess har AKE 13 introducerats i ett 10-tal länder inklusive USA där en licens-tillverkad version finns i drift i tre stater.

Text: Bo Seijmer
Foto: Bo Binette

officiellt**Jan Stenberg
direktionsmedlem**

Jan Stenberg, LME/JD.

Den 1 september bildades Direktionsavdelningen för juridiska frågor med beteckningen Dj. (Tidigare Drj.)

Chef är direktör Jan Stenberg, som nu fått tjänsteställebeteckningen JD.

Jan Stenberg har vidare utsetts till medlem av direktionen.

Ny revisionsdirektör

Ericssonkoncernens revisionsdirektör och chef för avd Dr Bertil Pehrsson avgick i samband med pensionering den 31 augusti.

Till hans efterträdare har utsetts civilekonom Nils Holmgren (Drr). Han har

**De LME-anställdas
aktieägarförening**

Styrelsen för de LME-anställdas aktieägarförening kallar härmed medlemmarna till ordinarie stämma tisdagen den 19 oktober 1976 klockan 17.30.

Lokal: LME, Huvudläggningen vid Telefonplan, övre södra matsalen i I-huset.

VD Björn Lundvall svarar på frågor från deltagarna.

Före sammanträdet bjuds på öl samt smörgås. För planeringens skull behövs förhandsanmälan.

ANMÄLAN

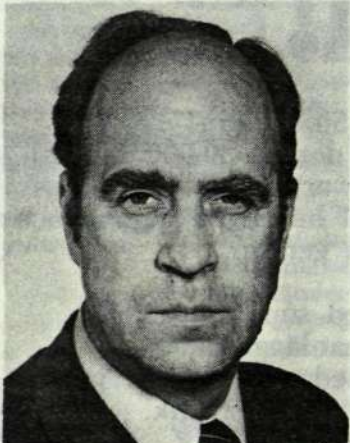
Undertecknad medlem i de LME-anställdas aktieägarförening kommer till föreningens ordinarie stämma tisdagen den 19 oktober 1976 klockan 17.30.

.....
namn.....
tjänsteställe

Insänds så att LME/HF/Dkf rum 4310 får anmälan senast fredagen den 15 oktober 1976.

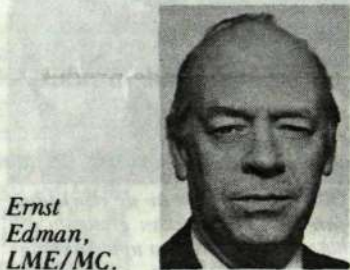
även utnämns till direktör i bolaget.

Nils Holmgren, född 1925 i Stockholm, anställdes 1946 på LME:s revisionsavd. I slutet av året kom han till dåvarande CEL i Columbia. Han tjänstgjorde där som ekonomichef under perioderna 1947-1950 samt 1956-1959.

Nils Holmgren, LME/DR.

År 1960 blev han chef för svenska revisionen och från 1963 för den utländska revisionen. Han har dessutom ansvaret för utarbetandet av redovisningsreglerna för Ericssonkoncernen.

**Två överingenjörer
utnämnda inom
LME**

Ernst Edman, LME/MC.

Bruno Olsson, LME/DfoA.

LME:s styrelse har utsett Materiallaboratoriets chef MC Ernst Edman till överingenjör i bolaget.

Till överingenjör har också utsetts DfoF Bruno Olsson inom Direktionsavdelningen för försäljningsfrågor. Se även nedan.

Marknadsområdet Dfo har på grund av ökande verksamhet delats upp på följande två områden:

Dfof — Turkiet, Iran och länderna öster därom, inklusive Australien och Nya Zeeland.

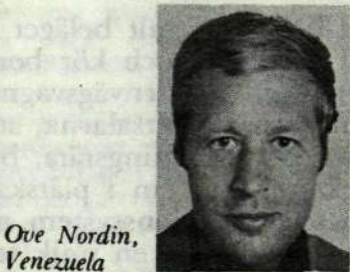
Dfoa — Mellanöstern och Afrika.

Bruno Olsson är chef för Dfof och Olof Höstbeck för Dfoa. Tjänsteställebeteckning DfoA.

**Ny ekonomichef
i Venezuela**

Chefen för LME:s reskontraredovisning (CrC) Ove Nordin lämnade den 1 september denna befattning för att tillträda tjänsten som ekonomichef vid dotterbolaget CEV i Venezuela, efter Bo Rajalin, vilken ska tillträda en befattning på avdelning Drr.

Till ny CrC har utsetts Johan Bruce, som samtidigt utnämns till kamrer.

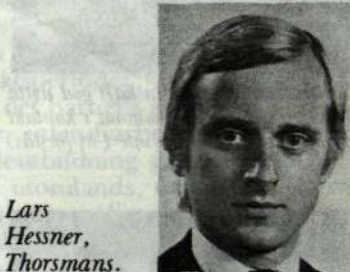
Ove Nordin, Venezuela

Johan Bruce, LME/CrC

Thorsman & Co

Dotterbolaget Thorsman & Co i Nyköping har förstärkt sin exportsida med Lars Hessner. Han tjänstgör som assistent till exportchefen. Hessner kommer närmast från Stille Werner, där han var produktchef.

Lars Hessner, Thorsmans.

LME:s verkstadsredovisning

Bernhard Lehiste lämnade på grund av sjukdom den 1 september befattningen som chef för LME:s verkstadsredovisning (EvC). Polmag Bo Lindquist har utsetts till hans efterträdare.

Lehiste kvarstår som konsult på avdelning E.

Bo Lindquist, LME/EvC

**Fackliga LM-are
till Mexiko**

Som fackliga representanter för LME:s Östersundsfabrik reser Torsten Bengtsson och Åke Nilsson till Mexiko.

De representerar Metall- och Salf-klubbarna vid ÖS

och tillbringar 14 dagar under oktober vid LME:s anläggningar i Mexiko.

Thorsten Bengtsson och Åke Nilsson åker till Mexiko på facklig resa.

Belönade förslag

Förslag inom kontorssidan går inte alltför ofta över tusen kronor. Vid senaste sammanträdet inom LME/HF:s förslagskommitté tilldelades emellertid Gabriel Maxim (X/Mje) 1 500 kronor.

Förslaget gällde datorstyrd framtagning av ett första utkast av strukturerat källdokument från FLOPP-dokument.

Dotterbolaget RIFA har vid sammanträde den 3 juni tilldelat John Johansson 1 535 kronor för ett förslag som går ut på att förenkla den elektriska uppkopplingen vid slutmätning av integrerade kretsar. Detta uppnås genom att använda färdigkopplade kort.

Christa Hellberg föreslår att kiselskivor torkas före framkallning, vilket skulle få bort problemen med resistlyft i samband med kontaktmask. Förslaget är svårt att ekonomiskt beräkna, men man tror hypotetiskt på en procents förbättring. Och det innebär 3 000 kronor till Christa.

Bägge förslagsställarna arbetar hos RIFA i Bollmora.

Utlandstjänst

Bror-Olov Gustafsson tjänstgör vid avd X/Lbd sedan juli. Han har återvänt från kontraktstjänstgöring i Bolivia.

Bernth Roman och Björn Thunberg har båda återkommit från tjänstgöring i Brasilien. Sedan juli tjänstgör de vid avd X/H.

Per-Erik Danielsson har avslutat kontraktstjänsten i Colombia och tjänstgör sedan augusti vid avd X/H.

Bengt Kellgren har under augusti återgått till tjänstgöring vid avd X/E efter avslutad kontraktstjänstgöring i Danmark.

Rolf Byström, som tidigare tjänstgjort i Iran, är nu anställd vid avd Nu.

Ulf Grufman påbörjade den 1 augusti kontraktstjänstgöring som administratör i Algeriet.

Sven Rinman avreste i slutet av juli till Indonesien för att påbörja kontraktstjänstgöringen som bolagschef.

Raymond Jansson tjänst-

gör nu som teknisk expert för ANC 11 i Brasilien.

Björn Elleskog har bytt stationeringsort. Under juli flyttade han från Brasilien till Venezuela.

Robert Stenlund har återgått till tjänstgöring vid SRA efter avslutad Irak-tjänstgöring.

Bengt Nilsson tjänstgör sedan maj vid avd Na. Han har tidigare tjänstgjort i Saudiarabien.

Sam Persson, tidigare på kontrakt i Oman, har avslutat denna tjänst och är sedan juli anställd vid närtavdelningen.

Lars Qvist, tidigare kontraktstjänstgöring i Iran, tjänstgör sedan slutet av augusti 1976 vid avd Nu.

Göran Hagberg flyttade den 3 augusti från Iran till Saudiarabien.

Jostein Arnekleiv har avslutat tjänstgöringen i Mexiko och är sedan den 16 augusti knuten till avd T/Fm.

Lars-Olof Olsson har avslutat kontraktstjänsten i Iran och tjänstgör sedan den 16 augusti vid avd Nu.

Jon Johnsen slutade vid LME den 5 augusti. Han har tidigare varit chef för vårt bolag i Zambia.

Bernt Larsson tillträdde tjänsten som DeS den 1 september 1976 efter avslutad kontraktstjänstgöring i Mexiko.

Ulf Håkansson har under augusti flyttat från Colombia till Ecuador.

Erik Danielsson slutade den sista augusti hos LME efter tjänstgjort kontrakt i Algeriet.

Per Berg började under augusti tjänst på X/O efter avslutad kontraktstjänstgöring i Saudiarabien.

X/I-personal

Rolf Söderström har och Rudolf Hirsch kommer att inom kort påbörja nya kontrakt i Mexiko.

Lars Jonsson, Bill Lundholm, Hans Gustavsson, Sören Brocks och L E Lundin har påbörjat kontrakt i Algeriet.

Lars Johansson har avslutat sitt uppdrag som installationschef i Tunisien.

Rolf Hedenström och Ulf Jernström är i Thailand på nya kontrakt.

Sivert Österman och Albert Thomsen har återvänt till X/I respektive LMD efter avslutade uppdrag i Brasilien.

Jan-Erik Andersson har påbörjat nytt kontrakt i Egypten.

Gunnar Lundqvist har börjat nytt kontrakt i Malaysia.

Staffan Brandt har avslutat sitt uppdrag i Jugoslavien.

Holger Lundbladh är i Colombia på nytt kontrakt.

Antal Ritzl kommer inom kort att påbörja nytt uppdrag i Colombia.

Kursförluster förstörde positiv halvårsrapport

Ericssonkoncernens fakturering ökade med 21 procent och beställningsingången var oförändrad hög på cirka 4 miljarder under första halvåret 1976 jämfört med samma period förra året. Skillnaden mellan fakturering och tillverkningskostnader förbättrades med ett par procentenheter, vilket bidrog till att rörelsevinsten ökade med 36 miljoner kronor.

Det är alltså ett positivt rörelseresultat för Ericssonkoncernen som årets första sex månader uppvisar. Ett förhållande som nästan helt förbigåtts, därför att orealiserade kursförluster ger koncernen en vinstminskning på 131 miljoner kronor.

Dessa orealiserade kursförluster uppgick till 191 miljoner kronor och de uppstod framför allt i Brasilien, vars valuta snabbt har försämrats under året. Devaluering på en betydande LME-marknad som Italien har också medfört betydande valutaförluster. Starkt ökade räntekostnader finns också med i bilden.

Planer för framtiden

En påtagbar förtrostan inför framtiden präglar trots detta concernledningen, då LME:s konkurrenskraft snarare är stärkt än obruten. Våra produkter har en allmänt erkänd hög teknisk standard och vi ligger också mycket väl framme i utvecklingen av bl a moderna datorstyrda telefonstationssystem.

Koncernens AXE-system valdes t ex som ett av två system i en kommande utbygg-

nad av det franska telenätet. Och nu väntar vi med spänning på om också Australien ska välja AXE för sin stora utbyggnad.

Vår första AXE-station är snart i drift i Södertälje och därefter följer en station i Åbo, Finland.

I det sk prospektet till emissionerna sägs följande om planerna för framtiden:

"Avsikten är att, såsom hittills varit fallet, koncentrera koncernens verksamhet på telekommunikationsområdet. Denna bransch har en hög tillväxttakt — ca 7 procent per år i volym — och koncernen är i tekniskt avseende väl rustad för att kunna behålla eller öka sina marknadsandelar. Kundernas krav på nya tjänster kommer att leda till en utökning av produktsortimentet. Ett exempel härpå är datakommunikationssystem.

Lönsamheten har under den senaste 10-årsperioden

växlat något från år till år, men har i genomsnitt varit god. I förhållande till faktureringen har vinsten före bokslutsdispositioner och skatter under denna tid uppgått till i genomsnitt 14 procent per år. Den omräknade nettovinsten (efter skatt) har under perioden varierat mellan 14 och 18 procent av det egna kapitalet (däri icke inräknat "diverse reserver"). För att bibehålla denna lönsamhet erfordras en fortsatt hög expansionstakt, som enligt företagsledningens bedömning bör vara möjlig. Avsikten med den nu aktuella nyemissionen är att bidra till finansieringen av de för expansionen erforderliga investeringarna.

Under den senaste 10-årsperioden har moderbolagets utdelning motsvarat drygt 30 procent av den omräknade nettovinsten. På grund av en relativt jämn resultatutveckling har detta inneburit en stadig utdelningstillväxt utan stora avvikelser från genomsnittet under de olika åren. Bolagets avsikt är att även i fortsättningen lämna en utdelning, som, i syfte att hålla en jämn utveckling av utdelningsbeloppen, på sikt skall

Vår första telefonstation i modern tid i Indien invigdes den 28 augusti av Indiens president Shri Fakhruddin Ali Ahmed (längst t h). Bredvid honom ses kommunikationsminister Dr Shanker Dayal Sharma, sekreteraren i ministeriet S M Agarwal samt tekn dr Christian Jacobaeus, LME:s fd tekniske direktör (TD). Stationen Igdah i Delhi är en ARF 102 på 10 000 linjer.

motsvara ca en tredjedel av den omräknade nettovinsten, även om detta för det enskilda året skulle leda till avvikelser från genomsnittet."

1370 färre medarbetare i Sverige

I stort sett kunde produktionen bedrivas utan nämner värda störningar under det

gångna första halvåret. Totalt ökade leveranserna från utlandsfabrikerna, men den splittrade situationen i fråga om beställningsingång medförde en varierande utveckling vid de olika fabrikerna. Inom Sverige anpassades produktionen till en något lägre nivå.

Antalet anställda utanför Sverige sjönk obetydligt sedan årsskiftet, från 49 310 till 49 000, medan antalet sysselsatta vid koncernens svenska del visade en nedgång från 31 240 till 29 870, dvs vi blev 1 370 färre medarbetare inom LME och dotterbolag i Sverige.

Den geografiska fördelningen av beställningsingången

	Sex månader		
	1976	1975	Förändring %
Sverige	596	570	+ 5
Europa (utom Sverige)	1 948	1 652	+ 18
Latinamerika	837	949	- 12
Övriga marknader	600	834	- 28
	3 981	4 005	

frågan är fri

Välkomna med inlägg under insändarrubriken "Frågan är fri". Adressen är: KONTAKTEN, Box 32073, 126 11 Stockholm (internt: LME/HF/Dbi, KONTAKTEN, rum 6133).

Insändarskribenten överingenjör Lennart Sjöo är chef för LME:s patentverksamhet. Han anser att PTK:s blockad äventyrar våra arbeten och därmed även vår utkomst. Tummen ned för tjänstemannaaktionen alltså.

Stäng PTK:s riskabla lekstuga

Knappt har jag hunnit ta del av HF:s företagsnämnds senaste rapport med information om minskad beställningsingång, minskad fakturering och minskat orderbestånd, förrän det inom företaget här och var dyker upp röda blockadlappar med förbud mot övertid och resor, allt uttalat i den heliga lojalitetens namn. Senare kommer det upp andra lappar med information att kontroll av stämpelkort skett.

När man utomlands syslar med prickskytte på barn, tortyr av fångar, bombterror, gerilla-krig mm och dessutom drabbas av olika slag av naturkatastrofer, då äventyrar vi här hemma medvetet våra arbeten och vår utkomst därför att det

råkat bli för mycket pengar i pensionskassakistan. Jag tar mig för pannan och undrar vad det är fråga om? Vart är vi på väg? Ska vi kvävas i välfärden?

Det uppkommer svårigheter med att för utländska kollegor förklara varför svensk delegat antagligen inte kan ställa upp på den internationella konferensen, i luften dallrar den outtalade frågan: Vad sysslar ni med uppe i Sweden?

Eländet sprider sig utanför företaget, in i hemmen. En kväll blir det inget "Rapport" i TV 2 därför att någon är sjuk. Nästa kväll undfågnas titarna med en interiör från ett PTK-sekretariat där man avslår dispensansökningar på löpande band. — Det gäller en miljonaffär, det kan vi inte ta nå'n hän-

syn till, vi har våra principer.

De som avslår verkar måkta nöjda med sin nya maktposition, allra helst som "högare representanter" från företag knackar på i farstun för att böna om undantag.

Så långt som till TV-ishockeyn räckte dock ej "lojaliteten", där vågade man inte reta svenska folket!

En ynkelig soppa tycker en som aldrig gått i flock. Ett råd till LME/PTK-are: Arbeta för att få PTK:s riskabla lekstuga stängd, kväla upp skjortärmarna och medverka till att det kommer in order som kan effektueras och faktureras så att vi vågar hoppas på en ljusare företagsnämnds-rapport.

Lennart Sjöo

Lennart Sjöo har således ingen större förståelse för PTK:s aktion med blockad mot övertid,

tjänsteresor och nyanställningar som påtryckningsmedel i tjänstemännens pensionsstrid. Han anser, att LM-arna först och främst ska tänka på företagets väl och ve. Genom blockaden störs affärerna. Det resulterar i "minskad beställningsingång, minskad fakturering och minskat orderbestånd"! "Vart är vi på väg? Ska vi kvävas i välfärden", frågar Lennart Sjöo. Vad säger LM-arna? Är sådana här aktioner "välfärdssyftningar" som binder ris åt oss själva genom att skapa försämrade lönsamhet för bolaget.

Synpunkter på den här frågan saknas säkerligen inte. Skriv till oss under insändarrubriken "Frågan är fri". Adressen är som vanligt KONTAKTEN, Box 32073, 126 11 Stockholm (internt LME/HF/Dbi, KONTAKTEN, rum 6133).

Bend

ALGERIET — LME:s största Afrikamarknad

En djärv satsning och en marknadstillväxt på en ny marknad som saknar motstycke i LME:s historia, karakteriserar Gunnar Håkansson vårt engagemang i Algeriet. Jobbet innebär något av en utmaning med leverans och installation av ett 100-tal telefoncentraler under tre till fyra år. Nämnas bör att alla leveranser kommer från Sverige.

Gunnar, som är teknisk chef för LME-organisationen i Algeriet (TKA), berättar nedan något om detta intressanta och omväxlande unga land, som är ganska okänt för oss här uppe i Norden.

Dubbelt så stort som Skandinavien

Algeriet har en kust av 120 mil längs medelhavets södra strand (se kartan). Grannar är Tunisien i öster och Marocko i väster. Till ytan är landet ungefär dubbelt så stort som de fyra skandinaviska länderna tillsammans. Längs kusten är klimatet tempererat även om temperaturen under högsommaren

kan komma upp till 40°C, men i cederkogarna i de närbelägna Atlasbergen kan man få svalka även då. Vinlandet är bergen snötäckt och det finns på flera ställen möjlighet till skidåkning med skidliftar.

Huvudstaden Alger, som har nära två miljoner invånare, ligger nästan mitt emot Mallorca, dit det för övrigt endast är en halvtimmes flygresor.

Västra delen av området längs kusten är bördig slättmark med vinfält och frukt- och grönsaksodlingar. Vinet förtjänar att omnämnas för sin genomgående höga kvalitet sannolikt till följd av den franska traditionen och det gynnsamma klimatet.

Längre österut består landskapet av mäktiga skogklädda bergskedjor. I de norra delarna av landet finns också talrika kulturminningar, särskilt från romartiden. De är förvånansvärt välbevarade och fullt

jämförbara med andra och mera kända lämningar i Nordafrika och Italien.

Oaser med 100 000-tals dadelpalmer

Atlasbergen avskiljer kustområdet från Sahara, som är en värld helt olik de norra delarna av landet. Särskilt fascinerande är naturligtvis oaserna — de större med 100 000-tals dadelpalmer — där luften är särskilt torr och mild. Här finns också kurorter för reumatiker och astmasjuka med hälsobrunnar välkända sedan romartiden.

Ett land rikt på erövrare

Algeriet är samtidigt ett mycket gammalt och mycket ungt land. För omkring tio-

tusen år sedan genomkorsades den nuvarande sahara-öken av floder och växtligheten var utbredd. Längst i söder kan man på klipptäckningar utläsa hur människor och djur levde för mer än 6 000 år sedan.

I landets norra delar där ursprungsbefolkningen är berber har olika erövrare under tidernas lopp avlöst varandra. Innan araberna på 600-talet kom in i landet fanns bl a i tur och ordning fenicier, kartager, romare, vandaler och bysantiner.

Turkarna hade makten från början av 1500-talet fram till 1830.

Det var för övrigt under den perioden som Barbarosas sjörövare gjorde kusten osäker också för svenska sjöfarare som fick betala för fri lejd i denna del av Medelhavet.

Fransmännen inledde ockupationen av landet 1830 och gjorde det senare till en fransk provins.

Befrielsekriget utbröt 1954 och pågick till 1962, då Algeriet fick sin självständighet. Över en miljon algerier stupade under kriget. Därefter har återbyggnadsarbetet pågått med en imponerande målmedvetenhet.

Algeriet har ungefär 14 miljoner innevånare, huvudsakligen arabar och berber. Befolkningen är sannolikt den yngsta i världen, över 60 procent är under 21 år. Dessutom har man ett avsevärt kvinnoöverskott.

Båda dessa fenomen hänför sig till kriget, som tog många av männen i deras bästa år.

Vid sidan av ett antal arabiska dialekter är franska huvudspråket. Det är en av stötestenarna för LME:s arbete, franskan tillhör ju inte det vanligaste språket för svensken i gemen. Trots allt har språkfrågan klarats ganska bra och vi anordnar nu också språkkurser för nyutkommen personal och deras familjer.

All utrustning från Sverige

Första beställningen från Algeriet — marknaden dominerades helt av franska ITT — erhöles våren 1973 och omfattade ett antal lokalcentraler (typ ARF) på totalt 18 200 linjer i Oran-området.

Denna begynnelseorder följdes snabbt — under 1974 och 1975 — av ytterligare tre beställningar av lokal- och transitcentraler (typ ARF, ARK och ARM) om totalt drygt 300 000 ekvivalenta linjer. Huvuddelen av dessa linjer avser Oran-regionen, dvs västra delen av landet, men också ett stort antal centraler för övriga landet ingår bl a i områdena Annaba och Constantine samt 43 000 linjer i huvudstaden Alger.

All utrustning levereras från Sverige. X/I-avdelningen ansvarar för komplett installation, utbildar kundens underhållspersonal samt övervakar underhållet av centralerna viss tid efter idriftsättning.

Programmet är mycket pressat. Oundvikligt höga krav ställs därför på personal och organisationen av uppdraget att bygga ett hundratals telefoncentraler i Algeriet med leveranser från Sverige på knappa fyra år.

LME-styrkan 500

Just nu ligger personalstyrkan omkring 500. Därav utgör LM-are med utlandskontrakt (medarbetare inom

Ericssonkoncernen) ca 130. Övriga är lokalt anställd algerisk personal. Ett intensivt program för utbildning av dessa har uppgjorts.

Det bör också nämnas att utöver beställningar av telefoncentraler betydande order på annan telekommunikationsutrustning erhållits under de senaste två åren bl a manuella växlar, privatväxlar, telefoner, transmissions- och kommunikationsutrustningar (SRA).

Bostadsfrågan — ett problem

Levnadsförhållandena i Algeriet skiljer sig i många avseenden från vad vi är vana vid efter svenska förhållanden.

Någon sk nöjesindustri finns inte — på gott och ont — och inte heller något överflöd på konsumtionsvaror. Baslivsmedel och grönsaker har man dock god tillgång på av bra kvalitet och till förhållandevis låga priser.

Bostadsbristen är akut bland annat på grund av den snabba befolkningstillväxten och inflyttningen från landsbygd till städerna. Att lösa bostadsfrågan på ett tillfredsställande sätt för den stora mängden utländsk personal blir därför ofta ett krävande arbete.

Standarden på bostäderna är inte alltid heller vad man kan förvänta sig med en hyra på 4 000—6 000 kronor för en 3—4-rummare.

Många fina utflyktsmål

Men positiva sidor finns också med många sevärheter och uppskattade utflyktsmål under weekenden. Landet och landskapet är synnerligen mångfacetterat i detta avseende. Uppe i bergen kan man åka skidor, i Medelhavet bada vid långgrunda fina sandstränder och i Saharas oaser njuta i ex medicinska bad i "tusen- och en natt"-miljö. De som saknar nöjesindustrien har Mallorca på bekvämt avstånd. Många LM-are tar också en weekendtripp till den populära turistön.

Underlaget till den här artikeln om Algeriet har lämnats av ingenjör Gunnar Håkansson (X/O) LM-are sedan 1955 och kontraktsanställd sedan februari 1974 i Algeriet.

Ovan ses ett parti från centrala delarna av Oran. Karakteristiskt för stadsbilden är vita byggnader, palmer och beslöjade kvinnor i fotsida dräkter. Det pampiga huset i bakgrunden är en teater.

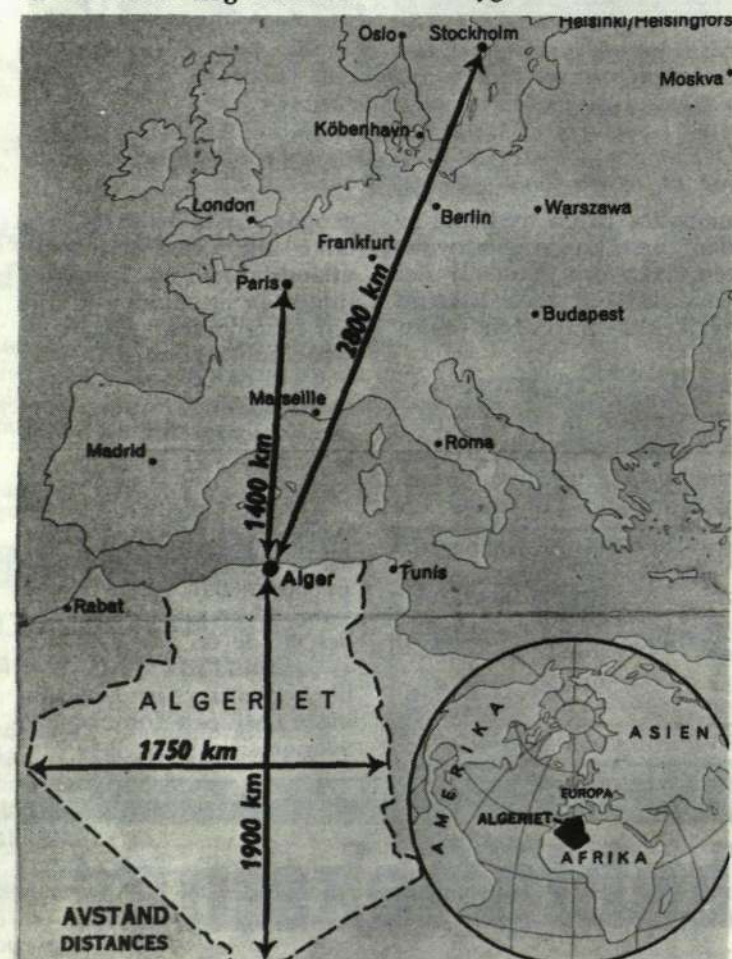
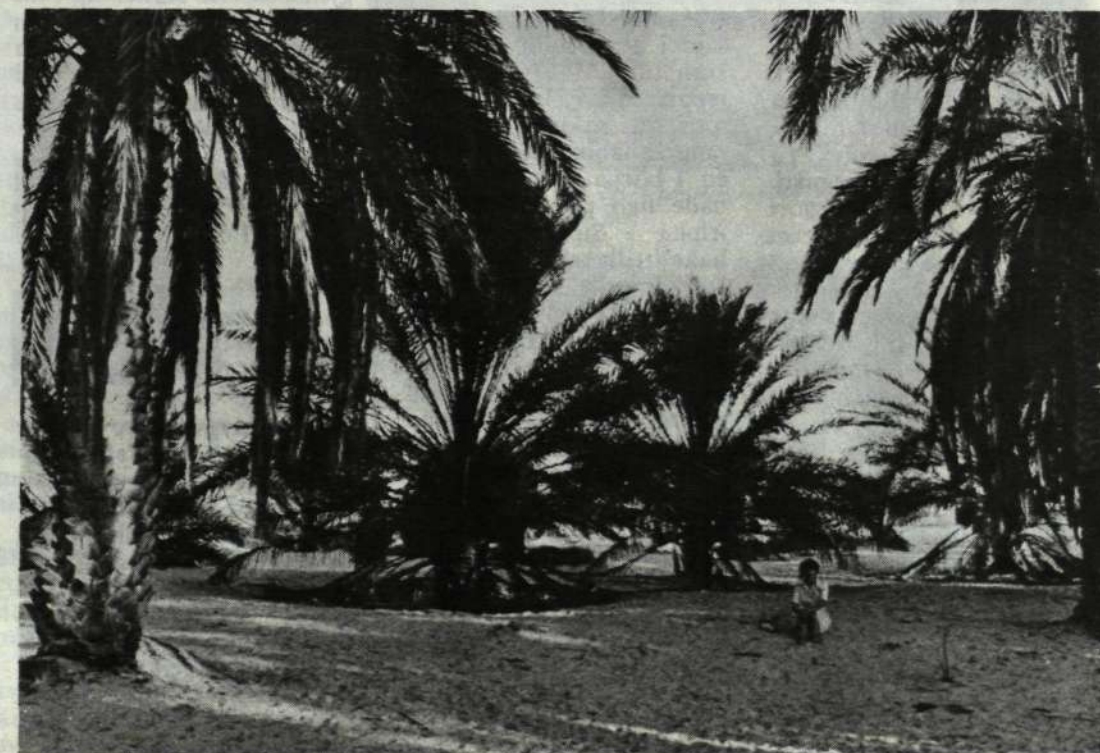

Man "ligger" till bords i den arabiska hemmiljön. Kuddar används i stället för stolar.

I Atlasbergen, omkring fem mil utanför huvudstaden Alger, lever vilda apor i bergen. Området är ett uppskattat utflyktsmål. Aporna kan vara rätt påträngande och också aggressiva. Det var dock inte den här gravida restaurangbesökerskan, som vilade sig ovanför entrén.

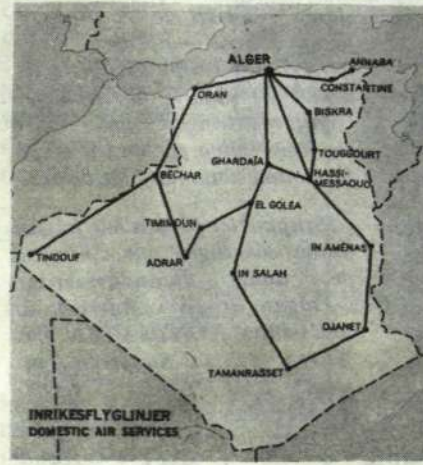

Nedan sitter en sekreterare på Algeriet-kontoret under dadelpalmerna i en oas i El Oued. Dadeln är väldigt fin här vilket hänger ihop med att palmen planteras i en ca 10 meter djup grop. Grundvattnet kommer då nära till rötterna och den stamkorta palmen kan skötas bekvämare och därmed också bättre.

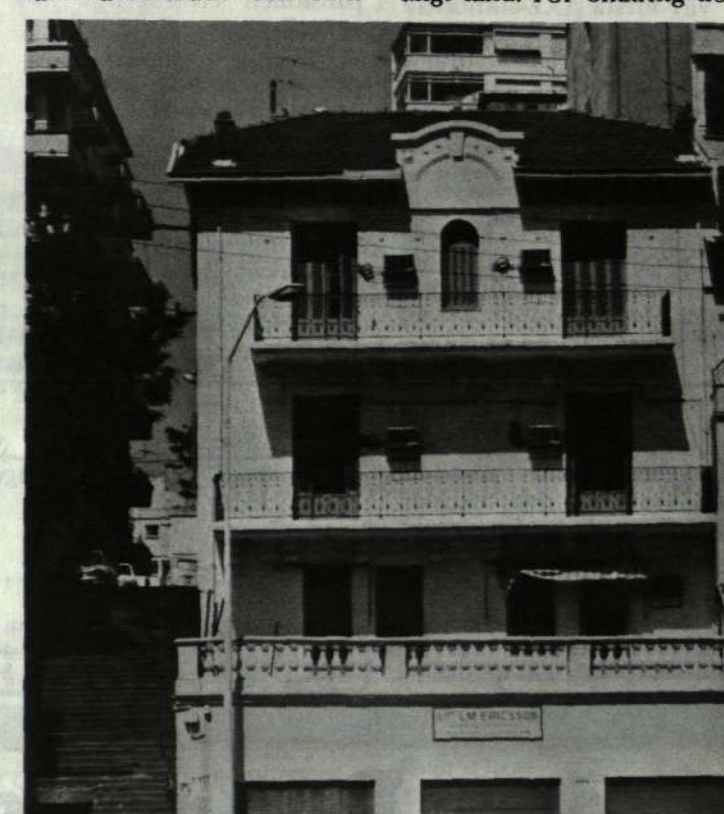

Som framgår av ovanstående karta ligger Paris ungefär på halva avståndet till Alger, huvudstaden i Algeriet. Landets yta är ca dubbelt så stort som Skandinavien (nedan).

Landets ytsträckning och höjdskillnader ger möjlighet till skidåkning i bergen och Medelhavsbad nästan året runt. Algeriet kan inte bjuda på nöjen i ordets egentliga betydelse, men de som önskar livigare weekendvistelse tar flyget till Mallorca. Och efter en halvtimmes tripp har man det mesta som kan önskas i nöjesväg.

Sveriges ambassadör i Algeriet, Harald Edelstam (t v), besöker pågående installation (ARF/ARM-central) i Mascara. I övrigt ses Roger Stringer och Staffan Danielsson från X/I samt stationschefen, Ahmed Mecherem.

Ett 20-tal medarbetare har sin arbetsplats i det här huset i Alger, som bolaget hyrde förra sommaren. Byggnaden är i fransk sekelskiftesstil.

Algerbesök av Håkan Ledin (XC), Karl-Axel Lunell (LD) och Sven Rinman (Dfo). De står framför hotell St George byggt i gammal arabisk stil. Under 2:a världskriget var hotellet allierat högkvarter med bl a Eisenhower som chef.

silver-plaketter

Tjänsteåren som krävs för att få LME:s silverplakett håller nu som bekant på att successivt minskas från 50 år till 45 år. Om fyra år ska man ha hunnit ikapp och då gäller alltså för första gången 45 tjänsteår för silverplaketten. Med anledning av de nya bestämmelserna har hittills under årets lopp en rad silverplaketter delats ut till anställda med mindre än 50 tjänsteår.

KONTAKTEN kommer undan för undan att presentera dessa silverplaketter. Här är de första för 1976:

Gösta Sandqvist
ÄL/KV/Vt 348.
Anställd: 1926. 603054/

Han arbetade som träd-lackerare på Kabelverket i Älvsjö och gick i tre-skift många, många år. För 10 år sedan kom han över till dag-tid och arbetar sedan dess som granulatladdare. Han är född i Örebro och bor i Älvsjö. Hobby: Gammeldans. Och för att hålla sig i form går han alltjämt ut och dansar regelbundet.

Harry Stenmark,
LME/HF/UbC.
Anställd: 1926. 603423/

Kom först till LME:s för-råd och sedan till stations-montaget 1929. På LME:s kontor började han 1933 och litet senare återfanns han på reklamavdelningen. År 1935 startade man bibliotek på LME och Harry Stenmark har sedan dess tjänstgjort där. Chef för biblioteket blev han 1940. Fram till 1948 lydde biblioteket under reklamavdelningen, men sedan överfördes det till utvecklingsavdelningen. Han har ända från barndomen varit synnerligen intresserad av böcker och här kan man verkligen tala om "rätt man på rätt plats". Han ägnar stor del av sin fritid åt litteratur och har nyligen uppmärksammat för att ha gett ut en finlandssvensk ordlista för rikssvenskarna under titeln "Finlandssvenska ord och uttryck". Språkkunnig som han är talar han även flytande finska.

Nils Strid
LME/HF/IK.
Anställd: 1927. 603424

Han började på något som på den tiden kallades "Katalogen". Dvs redaktionen för LM Ericssons varukataloger. Arbetsplatsen låg i södra Kungstornet i Stockholm, en byggnad som fö ägdes av LME i många år. Flyttade senare till Döbelnsgatan. Han har arbetat med klichéer, retuscher, blanketter och inköp av kontorsmateriel. Sedan 1955 är han redaktör för den interna telefonkatalogen på LME/HF. Infödd stockholmare som går i pension i februari 1977.

Arne Gustafsson,
LME/HF/Vt 367. 602905
Anställd: 1926.

Han är bördig från Vasa-stan i Stockholm. Hans far kom till LM Ericsson 1898 redan. Själv började han som springpojke på avdelning 10, apparattillverkningen. I början av 30-talet jobbade han på dotterbolaget Alpha i Sundbyberg med bakelittillverkning. Han återkom till LME 1935 till gamla 21:an, nuvarande Vt 11. 1941 kom han till Vt 27 och sedan 1964 arbetar han på kontrollen på den avdelningen. Förutom pappan finns många LME:are i släkten bl a en bror, en farbror och en morbror. Han var med som andre tenor i LM:s sångkör "Mikrofonen" ett tiotal år. Är mycket intresserad av fotboll och friidrott. Vidare är han bra på att kasta varpa.

Text: Göran Hannerz

i pension

Här omnämns anställda med minst 25 års anställning inom koncernen.

Juni 1976

1/6 Reparator **Lennart Gustavsson,** TV/Vt 748. Anställd: 1937. Guld: 1973.

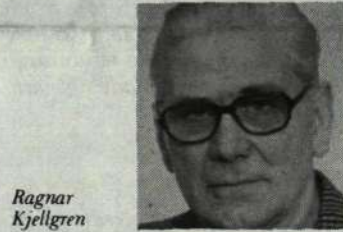
Var först hopsättare på LME/HF/Vt 36. Sysslade med kabelsyning och montering på Vt 05, där han även var reparatör på transmissionsmateriel, innan han kom över till Tellus-fabriken. Flitig förslagsställare med många belönade förslag. Skyddsombud.

Lennart Gustavsson

1/6 Provare **Ragnar Kjellgren,** TV/Vt 748. Anställd: 1944. Guld: 1975.

Kom först till Vt 39, där han arbetade med hopsättning och montering av reläer. Flyttade över till Vt 05 år 1956 och arbetade där med provning av nätaggregat och kraftutrustningar samt med utrustningar till telefonreläer. Hobby: Musik. Han spelar fiol i LM-orkestern.

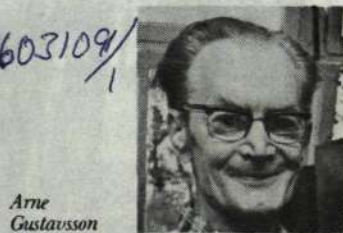

Ragnar Kjellgren

Juli 1976

1/7 Herr **Arne Gustavsson,** LME/HF/Vt 11. Anställd: 1939. Guld: 1973.

Var i unga dar stamanslidd kavallerist. Har alltid tyckt om att motionera och gymnastisera. Håller sig i fin form. Revolversvarvar som arbetat med borrning och pressning. Förtroendevald på sin avdelning. Har också tjänstgjort på Vt 13.

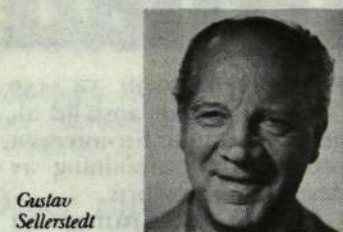

Arne Gustavsson

1/7 Verktöymakare **Gustav Sellerstedt,** SRA/Vt 76. Anställd: 1942. Guld: 1974.

Gustav har till största delen arbetat med tillverkning av verktyg. Under senare år arbetade han även med komplicerade mekaniska konstruktioner på experimentavdelningen. Hans stora intresse har varit det fackliga arbetet. Han var verkstadsklubbens ordförande i

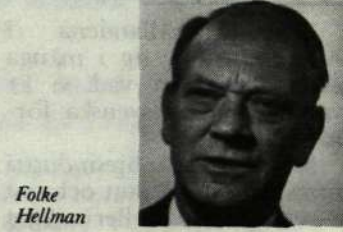
13 år och har suttit med i företagsnämnden ända sedan starten 1948 och fram till pensioneringen.

Gustav Sellerstedt

1/7 Montör **Folke Hellman,** SRA/C/Vt 69. Anställd: 1928. Guld: 1970.

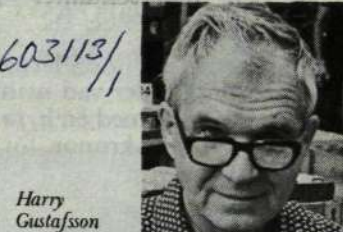
Arbetade till en början på rundradiomonteringen. Därefter sysslade han med bl a fartygsradio och radar. Från 1963 och fram till pensioneringen tjänstgjorde han som servicemontör.

Folke Hellman

1/7 Montör **Harry Gustafsson,** LME/HF/Vt 36. Anställd: 1930. Guld: 1970.

Arbetade med tillverkningen av mätare. Jobbade på Ermi i Bromma under åren 1945-62. Sedan dess pysslade han huvudsakligen med kodväljaren på Vt 21 och Vt 36. Infödd stockholmare som ägnar fritiden åt sin sommarstuga.

Harry Gustafsson

1/7 Herr **Torsten Hedenström,** ÄL/KV/Vt 376. Anställd: 1938. Guld: 1973.

Jobbade som experimentarbetare under större delen av sin anställningstid. Han utförde specialuppdrag på den mekaniska verkstaden på Kabelverket - arbetade bl a med verktyg och mekaniska konstruktioner.

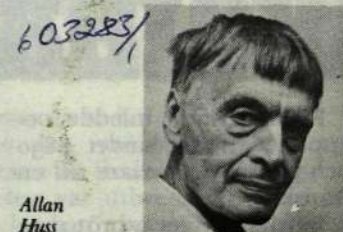

Torsten Hedenström

23/7 Snickare **Allan Huss,** LME/HF/Vt 07. Anställd: 1940. Guld: 1973.

En välkänd personlighet för alla konstintresserade LM-are på HF. Med en konsträrlig begåvning långt utöver det vanliga. Allan målar, etsar, ägnar sig åt träsnideri och spelar dessutom fiol och dragspel. En av hans reliefer har nyligen varit med på utställning i HF:s matsalar. På uppdrag har

han också snidat träfigurer åt kyrkan i hans hembygd i Uppland.

Allan Huss

tack...

... för födelsedags-hyllning

- Eriksson Carl-Otto, PJ/X/Iur
- Vago Frans, HF/KlsC
- Hallstein, Sætre, TV/KpC
- Johansson Harry, KA/Vt 43
- Håkansson Curt, VE/Vt 11
- Olofsson Seth, KA/Vt 66
- Duljan Jovanka, OM/Vt 79
- Nilsson Inga, KA/Vt 51
- Henriksson Valter, KA/Vt 43
- Eriksson Lars, KA/Vt 43
- Svensson Sigrd, KA/Vt 56
- Mattisson Kerstin, KA/Vt 56
- Gustafsson Harriet, KA/Vt 58
- Olsson Arne, RY/Vt 72
- Bornholm Åke, G/ArU
- Gerdin Sven, V/Bvf
- Ehrnrooth Reinhold, Iv
- Hellberg Hans, X/LC
- Wulkan Solveig, T/Fob
- Nilsson Per Rune, Nra
- Jellhage Arne, MI/Kkt
- Jalvert Sixten, Ivb
- Collin Rolf, X/Adh
- Albertsson Sven, T/Sdd
- Andersson Asta, Cfa

... för annan vänlighet

- Sjöblom Märta, HF/X/Cfe
- Nyman Maja* TN/Ekr
- Jonsson Tellervo, HF/V/Pmo
- Karlsson Ivar, KA/Vt 58
- Boman Brage, KA/Vt 53
- Kamnert Bertil, KA/Kt 88
- Jansson Sven*, ÄL/KV/Pa
- Werner Martin* TN/TV/Vt 769
- Siltberg Oscar*, VtsC
- Gustafsson Sven*, HF/Vt 03
- Andersson Elis*, X/Iss
- Danielsson Efraim*, V/Prl
- Ahlberg Nils*, G/Arg
- Gustavsson Sven*, HF/Vt 04
- Canstad Eivor*, X/Heg
- Hellberg Oscar*, V/Pdx
- Sjöberg Erik*, DptB

... för vänligt deltagande

- vid min makes och faders, Karl Alvar Norman, fd HF/Vt 60, bortgång.
- Elise Norman
- Siv och Sigvard
- vid min makes, Stig Cedrelius, fd Got, bortgång
- Inez Cedrelius
- vid min makes och vår faders, Albin Ferdinand Karlsson LMS/RÖ, bortgång
- Margit och barnen
- vid min makes, Albert Laig-na MarC, bortgång
- Linda Laig-na

LANDET RUNT

Smått och gott från våra lokalombud landet runt

RIFA

Ombud: Erik Heidebäck

Försök med nya lönesystem och arbetsformer

Löneformer, arbetsorganisation, miljö och samarbete har under de senaste åren varit en allt mer intensiv debatt inom och utanför företagen. Många företag har redan provat på nya lösningar på dessa allt mer omdiskuterade problem och det finns väl inte något företag som inte talar om försök och experiment inom detta område.

Önskemål från de anställda att få vara med och bestämma, liksom samhällets

engagemang genom t ex avskaffandet av § 32 har också kommit att spela en viktig roll.

Man har emellertid konstaterat att en förändring av arbetsformerna kan vara svår att genomföra om man inte samtidigt ser över lönesystemen.

Några enkla entydiga lösningar som leder fram till önskat mål finns inte. Man får bilda samarbetsgrupper som får arbeta fram förslag som sedan kan ligga till grund för verksamheten.

För att inom RIFA samordna och följa upp vissa gemensamma aktiviteter, som utbildning, information, rutiner och utvärdering finns en arbetsgrupp som består av Fredrik Dahlström, Bo Hjulström, Erik Heidebäck, Anders Lekman och Rulle Ericsson.

Konstruktiva diskussioner har så smått börjat komma igång inom olika produktionsenheter och några samarbetsgrupper har bildats.

Utbildning i arbetsvärdering har genomförts med ett 30-tal deltagare där både facket och företaget varit representerade. Målet för denna aktivitet var att skapa en gemensam grund för diskussioner kring arbetsvärderingens användbarhet och eventuella införande på RIFA.

Detsamma gäller meritvärderingssystemet. Utbildning av handledare är klar och i oktober kommer verkstadschefer och representanter från facket att under två dagar få en grundlig genomgång av systemet.

Piteå

Ombud: Jarl Sundkvist

Två jubileer på samma dag

I Piteå slog man två flugor i en smäll och firade LME:s 100-årsjubileum och Piteåfabrikens 10-årsjubileum på samma dag. Det var lördagen den 21 augusti som det hela gick av stapeln.

Festandet inleddes med en familjedag på fabriken då anställda och deras anhöriga fick göra en rundvandring bland arbetsplatserna. Medan de vuxna roade sig med det fick barnen titta på film,

En av de många familjer som var med på familjedagen på fabriken var Stig Normark med hustru och barn.

äta glass och varm korv. För de vuxna visades jubileumsfilmen "Ett talande sekel"

Vädrets makter var otroligt goda och solen och värmen flödade och gjorde det hela extra trivsamt.

På kvällen var det så dags för den gemensamma jubileumsmiddagen som intogs på Stadshotellet i Piteå. Platschefen Ulf Norberg hälsade gästerna välkomna och divisionschefen Gösta Mattsson höll jubileumstalet. Verkstadsklubbens ordförande Arne Nordström talade på de anställdas vägnar.

Han tackade för middagen och passade på att överlämna en ordförandeklubba till företagsnämnden. Piteå kommun representerades av kommunalrådet Rudolf Nordsvahn med fru. Nordsvahn överlämnade en gåva i form av en tavla från Piteå kommun till företaget.

Borås

Ombud: George Skoog

Rusning efter jubileumströjan

Boråsfabrikens idrottsklubb gick under våren ut till övriga idrottsklubbar med erbjudande att köpa en jubileumströja, en tröja som i stort påminde om den egna klubbtröjan men i ny färg. Erbjudandet mottogs nästan för positivt av klubbarna. Idrottsklubben hade budgeterat en försäljning av 3 000 tröjor, men har till dags dato levererat 10 000 tröjor. Vissa problem uppstod med leveranstider, men nu lär de flesta ha fått sina tröjor. LME-företagens idrottsförbunds supporterklubb har fått ett bidrag på en krona för varje försäld tröja så de har fått ett rejält tillskott i kassan.

Från rundis till sundis

Motionshallen vid Boråsfabriken har nu fått full utrustning. Motionsredskap har inköpts för medel ur miljöfonden. Med denna satsning räknar man med att få ett helt nytt utseende den närmaste tiden, en ansiktslyftning för hela kroppen.

Örebro

Ombud: Nils Brewitz

Han samlar på gamla telefoner

Örebro-fabrikens Göte Abrahamsson (VbC) är en kunnig bevandrare i telefonhistoria. Han samlar på gamla telefoner och telefonutrustningar, telefonprylar, hela apparater eller delar därav samt gamla anvisningar och skrifter. Dessutom restaurerar han gammal telefonutrustning. Han håller själv i sin ägo en ansevärd samling.

De anställda vid Örebrofabriken hade tillfälle att se delar av hans samlingar vid den jubileumsmiddagen som vi skrev om i förra numret av KONTAKTEN.

Det var Göte som bl a var medhjälpare till att restaurera Lars Magnus Ericssons telefonhistoriska utställning och museiinventarierna i Värmskog. Hans samlariver gör att han ständigt är på jakt efter gamla telefonpry-

lar både inom och utom Sverige.

Göte vill nu gärna komma i kontakt med andra som har eller känner till något av telefonhistoriskt intresse. Skriv i så fall gärna några rader till honom.

Göte Abrahamsson bredvid en väggtelefon från 1882.

Skämt, skoj och gratis glass

Fortsättningen på LME:s 100-årsjubileum vid Örebrofabriken var en lyckad LM-dag i Brunnsparken där omkring 1 200 personer, LM-are med familjer, roade sig.

Festligheterna blästes igång av Örebro Musikskolas stora orkester och samtidigt bjöds alla LME-barn på gratis ridtur på ponnyhästar, karusellåkning, lilleputtgård m m. Dessutom fick alla barn glass gratis.

Under dagen förekom olika artistinslag. Mac Freddy inledde med barnteater och Drutten och Jena, samt Misse och Moije. Per Grundén underhöll med sång och framförde bl a en egen komponerad visa om 100-åringen LM Ericsson. Bröderna Färms orkester svarade för dansmusiken och i en paus underhöll LMS-aren Gunnar Säfsund.

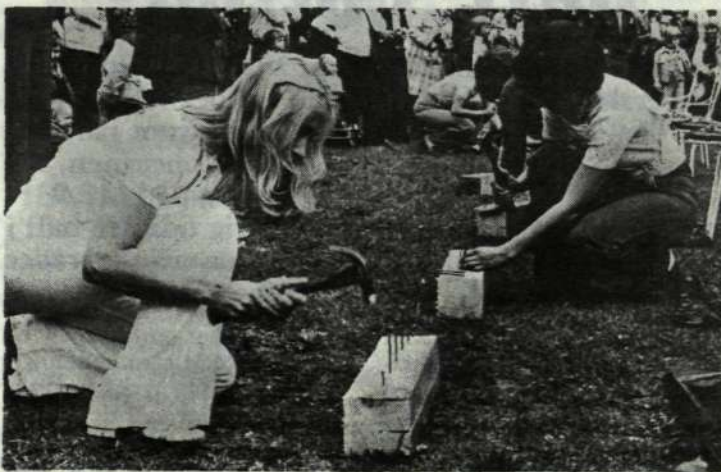
Ett uppskattat inslag som utlöste många glada skratt var en av Örebrofabrikens Idrottsklubb arrangerad skämtstafettävling. Sju lag med fem tävlande i varje ställde upp i grenar som spikslagning och säcklöpning.

Innan festligheterna i Brunnsparken började hade ett bilrally arrangerats med start vid LME-fabriken och mål i Brunnsparken.

Till den här LM-dagen var även de anställda vid SRA i Kumla, LMS i Örebro och avd X/Bh i Katrineholm inbjudna.

Ett populärt inslag i LM-dagen var ett traktortåg där alla barn fick göra en åktur. Toppen, tyckte alla barn.

Allt slå spik i en plank så snabbt som möjligt var roligare för publiken än för dem som skulle utföra "jobbet".

En av anledningarna till det synnerligen dåliga deltagandet var nog att många fortfarande var på semester, tror Astley Hjertqvist, en av eldsjälarna bakom idrott och motion på Rifas Kalmarfabrik. Hur som helst så var arrangemangen lyckade och vädret sommarvarmt. Ett skyfall svepte dock fram under det avslutande 1 500-metersloppet och prisutdelningen, men det skadade ju inte med litet svalka.

För att återgå till tävlingarna så blev Ingvar Norén, HF, tvåa i herrarnas seniorklass med 2 247 poäng och på tredje plats kom Manfred Larsson från Visby med 1 933 poäng. Rämö var med andra ord mycket, mycket överlägsen.

Klassen yngre oldboys vanns av HF:s Martti Hellsten med 2 156 poäng före klubbkamraten S-O Komstadius som noterade 2 046. Dessa två hade en intern match och tredje man Kjell Lindqvist från Karlskrona slutade långt efter på 1 400 poäng.

Favoritseger blev det även i klassen äldre oldboys genom Torsten Löfqvist från Visby som segrade på 1 490 poäng. Tvåa blev Kurt Johansson från Karlskrona 1 156 och trea Börje Rosell från HF med 1 094 poäng. Mångfrestaren Folke Lundberg från Rifa/Stockholm blev femte man.

I den nya veteranklassen gick mästerskapstiteln till Bengt Strömberg från Rifa/Kalmar med 1 476 poäng med Mölndals Sven Andersson som andre man med 1 265 poäng. Börje Rosell, HF, var trea med 1 231. Hemmaklubbens Astley Hjertqvist slutade på femte plats.

I 3-kampen för damer fanns bara två tävlande i klass I: vann gjorde Mayli Ekberg från Borås med 1 344 poäng före Eva Jons-

KCM i mångkamp 1976

Sex fabriker delade på sex titlar

Bara 26 tävlande ställde upp i de sex klasserna då Rifa Idrottsförening i Kalmar arrangerade koncernmästerskapen i mångkamp (5-kamp och 3-kamp) lördagen den sjunde augusti på Fredriksskans Idrottsplats. Och frågan är väl om inte mångkampen — om den ska fortleva — bör ingå i friidrotts-KCM på något sätt. Asko Rämö från Kabelverket i Älvsjö var 5-kampens stora namn och han vann seniorklassen med 2778 poäng.

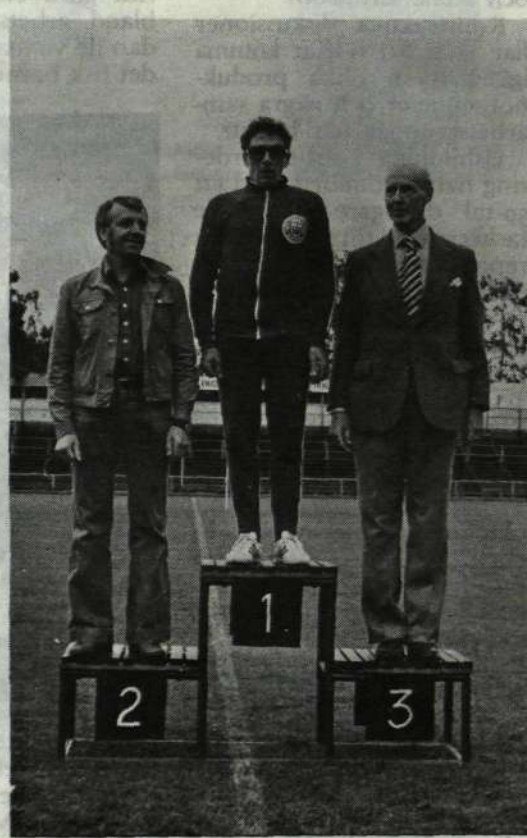
son, Rifa/Kalmar, 519 poäng. I damer klass II gick guldmedaljen inte oväntat till Zorica Zunkovic från

Karlskrona med 1 113 poäng. I Kalmar startade för övrigt Zorica i sitt sjätte KCM för säsongen — kanske ett in-

officiellt koncernrekord i deltagande! Andra plats belades av Monica Lönnqvist från Rifa/Kalmar med 315

Asko Rämö från Kabelverket i Älvsjö gör dagens längsta (och högsta?) hopp. Under honom skimtar Einar "Skepparn" Karlsson.

De tre främsta i veteranklassen (från vänster): Sven Andersson, Mölndal, Bengt Strömberg, Rifa, Kalmar och Börje Rosell, HF, Stockholm.

poäng och tredje av Sirpa Lyytinen, Bollmora, 233 poäng. HF:s Siv Jansson startade inte.

Seniorer, yngre oldboys och äldre oldboys tävlade i längd, spjut, diskus, 200 m och 1 500 m. Damera och veteranerna gjorde upp i 100 m, kula och längd.

Text: Göran Hannerz

Resultat

Herrar, seniorer: 1) Asko Rämö, Älvsjö, 2778, 2) Ingvar Norén, HF, 2247, 3) Manfred Larsson, Visby, 1933, 4) Seppo Hyvönen, Älvsjö, 1840, 5) Ulf Broberg, Visby, 1631, 6) Egon Engdahl, Rifa/Gränna, 1375, 7) Alf Grandin, Rifa/Gränna, 1059.

Yngre oldboys: 1) Martti Hellsten, HF, 2156, 2) S-O Komstadius, HF, 2046, 3) Kjell Lindqvist, Karlskrona, 1400, 4) Stig Karlsson, Ronneby, 1359, 5) Timo Lyytinen, Bollmora, 1271.

Äldre oldboys: 1) Torsten Löfqvist, Visby, 1490, 2) Kurt Johansson, Karlskrona, 1156, 3) Börje Rosell, F, 1094, 4) Lennart Skoog, Bollmora, 1064, 5) Folke Lundberg, Rifa/Stockholm, 931.

Veterander: 1) Bengt Strömberg, Rifa/Kalmar, 1476, 2) Sven Andersson, Mölndal, 1265, 3) Börje Rosell, HF, 1231, 4) Ingvar Lyth, Rifa/Kalmar, 1179, 5) Astley Hjertqvist, Rifa/Kalmar, 1056.

Damer, klass I: 1) Mayli Ekberg, Borås, 1344, 2) Eva Jonsson, Rifa/Kalmar, 519.

Damer, klass II: 1) Zorica Zunkovic, Karlskrona, 1131, 2) Monica Lönnqvist, Rifa/Kalmar, 315, 3) Siv Jansson, Bollmora, 233.

KCM i simning 1976

Har tävlingarna nått botten?

Endast ett 30-tal simmare startade i årets koncernmästerskap i Västertorpsbadet i Stockholm lördagen den 12 juni. Intresset för simsporten har aldrig varit speciellt stort inom LME-koncernen, säger idrottskonsulent Henry Forsberg på LME/HF. Men så här få deltagare har vi aldrig tidigare haft i en stor koncertävling! Tävlingarna arrangerades av LME IK/HF.

De enda som tog sim-KCM på allvar och satsade helhjärtat var SRA/Kumla med sin storstjärna Gunnar Rolfsson i spetsen. Rolfsson vann för övrigt tre KCM-titlar och hans notering på 100 m bröstsim, 1.18,7 min,

är av mycket god klass även utanför KCM-sammanhang.

SRA/Kumla tycks ha vaknat ordentligt vad det gäller idrotten på senare år. Man ställer friskt upp i så gott som alla koncertävlingar och undan för undan blir

också placeringarna bättre och bättre. Efter simningen har SRA/Kumla i år vunnit fyra KCM-titlar totalt och det är mycket starkt gjort av kumlaiteerna. Vidare startade SRA/Kumla i KCM i korpshockey som man arrangerade, handboll, fotboll och terränglöpning. KONTAKTENS sportredaktion kan bara önska lycka till i fortsättningen!

En blomsterbukett även åt pigga och envisa Zorica Zunkovic från Karlskrona. Lördagen den 12 juni ställde hon upp i KCM i både simning och friidrott! Dessutom deltog hon i terräng-KCM i Gränna samt i koncertävlingarna i handboll och fotboll. Att hon bara orkar! Grattis!

Av de 10 simtitlarna vann LME/HF fyra, SRA/Kumla tre, LMS/RÖ två och Rifa/Kalmar en.

Text: Göran Hannerz
Foto: Karl-Evert Eklund

Kumlaiteernas suveräna trio i lagkapp 3x50 meter (från vänster): Gunnar Rolfsson, Ingemar Olsson och Peter Heineman.

Detta är segrarna i de olika grenarna: 50 meter fritt, damer: Anita Andersson, LME/HF, 50 meter bröstsim, damer: Anna Rohlén, LME/HF, 50 meter fritt, juniorer: Anders Söderberg, LMS/RÖ, 100 meter bröstsim, seniorerna: Gunnar Rolfsson, SRA/K, 50 meter fritt, Oldboys: Georg Lun-

din, RIFA/K, 50 meter bröstsim Oldboys: Birger Karlsson, LME/HF, 50 meter bröstsim, veteraner: John Hammarberg, LME/HF, 50 meter ryggsim, seniorer: Gunnar Rolfsson, SRA/K, Lagkapp, 3x50 meter, seniorer: SRA/Kumla, lagkapp 3x50 meter, oldboys: LMS/RÖ.

KCM i golf 1976 Rekorddeltagande i årets tävling

Golfsporten i Sverige är på kraftig frammarsch och att så också är fallet inom LME bekräftades då Ericsson Golfers arrangerade sitt femte KCM. Inte mindre än 67 spelare gjorde nämligen i år upp om koncernmästartiteln.

Stilstudie av f d landslagsflickan Christina Westerberg från SKV i Ålvsjö. I bakgrunden fjolårsmästaren Rudi Omholt, HF (till vänster) och tvåan Jan Erling från Söderhamn.

Årets KCM spelades under de mest idealiska väderleksförhållanden, strålende sol och endast svag vind, på Saltsjöbadens nya 18-hålsbana den 7 augusti.

Deltagarna hade samlats inte bara från hela Sverige utan t o m ända från Australien hade två deltagare kommit. Tala om intresse! Tävligen om koncernmästartiteln spelades som vanligt som open slagtävling över 18 hål. Vi hade i år mycket väl kunnat få en mästarinna eftersom en av våra bästa golfare är en f d landslagsspelare, Christina Westerberg, SKV, men hon var inte i bästa slag för dagen. Det var däremot Peter Janson, LMS, som vann opentävlingen och blev koncernmästare på 79 slag före Jan Erling, Söderhamn, på 84.

Eftersom inte alla 67 spelare rimligtvis kunde aspirera på mästartiteln, så hade tävlingsledningen bakat in en poängbogeytävling i h-

vudtävlingen, där även höghandicapare kunde göra sig gällande. Denna tävling vanns av Jan-Ola Norberg, LME/HF, Stockholm, på 37 poäng före Peter Janson, LMS, på 35.

För att även medföljande makor och makar skulle få spela golf, så hade man arrangerat en förtävligen för dem. 11 spelare ställde upp i denna tävling, som spelades som poängbogey över 18 hål. Liss Blohm, som spelade på sin hemmabana, vann på fina 34 poäng. På andra plats kom Ann Berg, Djursholms Golfklubb, på 27 poäng.

Med anledning av jubileumsåret så avslutades dagen med middag, varunder prisutdelningen förrättades.

Efteråt kunde de som fortfarande hade ork kvar svänga runt på dansgolvet.

Text: Rolf Ek
Foto: Börje Holm

Årets koncernmästare Peter Janson från LMS (till höger) mottar förstapriset av tävlingsledaren Rolf Ek.

"Telefonen 100 år" välbesökt i Stockholm och Karlskrona

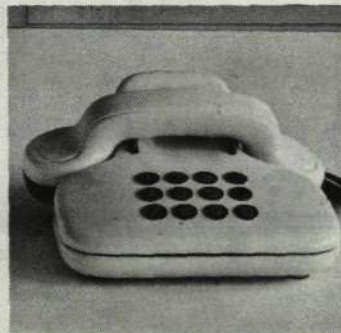
Nationalmuseum utställning "Telefonen 100 år — Design och Kommunikation" som visades i Stockholm 5 maj—27 juni, har under resten av sommaren funnits att beskåda på Marinmuseum i Karlskrona. Mycket fina besöksiffror har noterats i båda städerna. I vår kommer utställningen till Kristianstads museum.

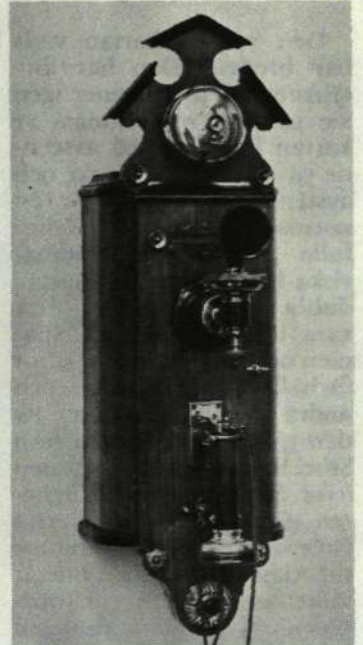
Trängsel framför montrarna på Nationalmuseum var det redan dagen innan utställningen öppnade, då LME:s jubileumsgäster förhandstittade.

I denna apparat med "stavlampor" kunde fyra personer samtidigt stereolysna på opera direktsänd per tråd i sekelskiftets Stockholm och Paris.

Morgondagens standardtelefon? Detta var ett av förslagen vid en design tävling vid konstfackskolan i Stockholm 1973.

"Lars Magnus väggapparat från 1880 påminner om en typ av väggklocka kallad 'amerikanare'. Den har en kärvt litet gotisk hållning, signalknappen nederst omges fö av en gotisk blomma. Det brutna gavelpartiet på krönet kan till sin typ spåras ända tillbaka till hellenistisk tempelarkitektur." (citat: Ulf Hård af Segerstad i utställningskatalogen)

Föreståndaren för Nationalmuseum avdelning för konsthantverk, 1:e intendent Dag Widman, uppger för KONTAKTEN att ca 23 000 besökare såg utställningen på museet och att 1 300 av dessa utnyttjade LME:s fribiljetter, som bland annat ingick i moderbolagets "jubileumspaket".

— Det är mycket fina besöksiffror med tanke på att det handlade om ett för museet så ovanligt material, som avviker från vad publiken tror sig finna där, säger Dag. Till museet strömmade en entusiastisk och delvis ny publik som verkligen stannade upp, speciellt inför de gamla apparaterna som har en enorm attraktionskraft. Tonårspubliken tycktes speciellt "tända" på en förbindelse med två bildtelefoner. Framför dessa satt de ofta länge och kommunicerade.

I Karlskrona visades utställningen i något nedbant skick med kompletterande marint material.

— Utställningen var otroligt populär säger 1:e intendent Peter von Busch vid marinmuseum, som kunde räkna in nära 17 000 besökare under utställningstiden. Men av någon orsak har vi bara fått in ett 70-tal LME-biljetter, dvs allra högst 140 vuxna besökare därifrån (varje biljett gällde för två vuxna).

Enligt vad KONTAKTEN erfar så kan detta bero på att många av de ca 3 000 LM:arna i Blekinge redan slängt sina biljetter, som var utställda på Nationalmuseum i Stockholm, när besked gavs sista veckan i juni om att möjlighet fanns att se utställningen även i Karlskrona.

Vad fanns då att beskåda på denna ovanliga utställning i dess kompletta skick på Nationalmuseum? Bla detta:

- telefonapparaters utveckling genom de gångna 100 åren återspeglad genom ett 50-tal apparater
- formgivningsaspekten belystes i tre montrar med elevarbeten från konstfackskolor i Sverige och Norge, utvecklingen av LME:s bachelitapparat från 1930 och Ericofon från den första modellen 1941 fram till årets modell.
- "världens telefoner" dvs ett 30-tal apparater som abonnenter världen över erbjuds idag
- lyxversioner av standardtelefoner, gåvor till exempelvis ryske tsaren, påven och en och annan shejk
- sk fancyapparater — krimskramsiga oldtimers och futuristiska framtidstelefoner som idag finns på öppna marknaden (men icke får anslutas till televerkets nät)

- små dockskåpstelefoner, samt broscher, manchettknappar, speldosor, kaffeskedar m m utformade som eller prydda med miniatyrtelefoner (socialt tema: det man älskar, det som intar en väsentlig plats i ens liv kan man också skämta om — eller är detta seriösa företeelser...?)

- man kunde vidare låta sig imponeras av en telefon för kollektiv avlyssning, med vilken man i sekelskiftets Stockholm och Paris kunde höra på direktsänd opera i en slags stereomottagning med hjälp av parvis arrangerade telefonlurar kopplade till tvännen mikrofoner på scenen.

- och så kunde man ringa i fem olika små hytter med fem länders telefoner. Till dessa var samtalsräknare anslutna och med hjälp av dem kan nu Gösta Thames, LME:s G-division, i sin egenkap av teknisk expert i Nationalmuseum utställningskommitté glatt konstatera att ERICOFON 700 användes flitigast — 38 000 gånger i Stockholm och 50 000 gånger i Karlskrona. Minst lockande var enligt antalet markeringar den tyska apparaten (Siemens).

Text: Bo Seijmer.

Infocenters ytriktiga kartor

Den vanliga kartan visas här bredvid. Den har förtjänsten att folk känner igen sig på den, men annars är kartan felaktig med avseende på storlek, riktningar och avstånd, dvs i alla för en normal människa betydelsefulla avseenden. Skandinaviska halvön är t ex ungefär dubbelt så stor som den bör vara i förhållande till Spanien och fyra gånger så stor i förhållande till Indien och andra tropiska länder. På den går kortaste vägen från Stockholm till Kalifornien över Skottland; i verkligheten går den över mellersta Grönland och för att komma till Alaska flyger man inte åt väster utan rätt över Nordpolen. Avstånden slutligen kan inte alls avläsas, utom utefter ekvatorn.

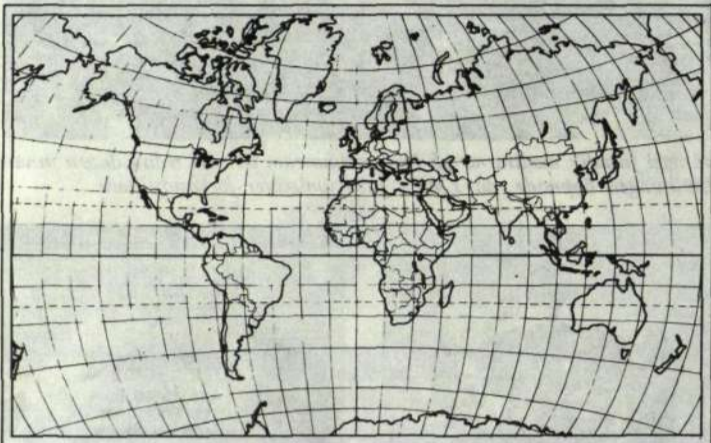
Kartor med sådana projektioner tillkom i början av seklet, då man inte tänkte globalt och det inte gjorde så mycket att Nord- och Sydpolerna avbildades som långa streck; polartrakterna var ju i alla fall oöverstigliga barriärer. Före flygets och raketvapnens tid betydde det inte heller så mycket åt vilket håll länderna låg. Att Europa var för stort i förhållande till tropikerna var närmast en fördel, eftersom det var så mycket man ville visa där och så lite i tropikerna.

Den nya kartprojektionerna är azimutal, dvs från en vald utgångspunkt placerad i centrum t ex Stockholm, utgör den en fortsättning åt alla håll av horisontalplanet i Stockholm. Dess yta motsvarar hela jordytan och varje land och hav har på den sin riktiga andel. Den är ytriktig.

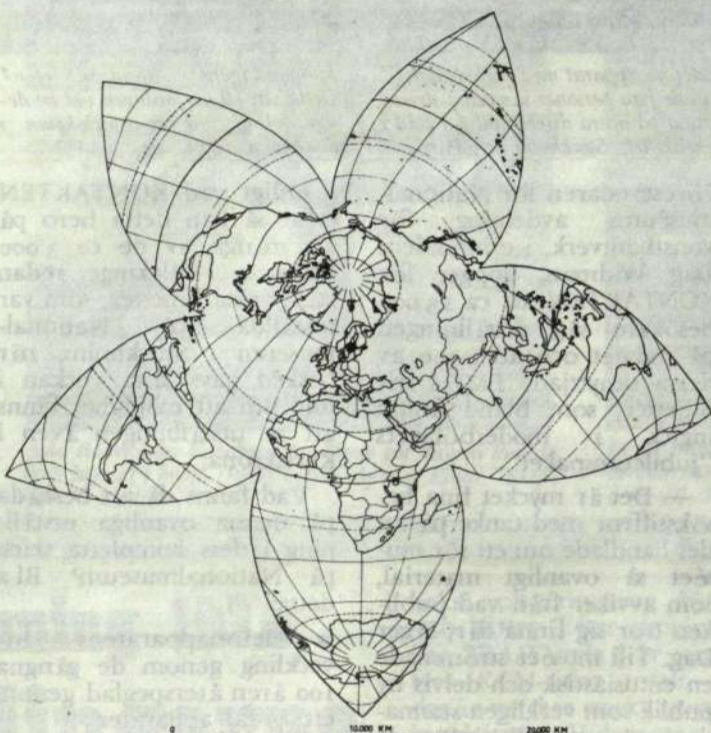
Kartan visar avstånden från Stockholm enligt skalan längst ned. Den är något förstord närmast centrum, men inte så mycket att bilden blir missvisande. Med den kan man mäta avståndet till varenda plats på jorden.

Sjutusenåttahundra (7 800) km åt alla håll från Stockholm visas riktningarna rätt. På det avståndet börjar kartans lobor, som ger den dess stjärnform. Utefter lobernas mittlinjer är riktningarna också rätt, men inte i deras kanter. Linjen från spetsen på Australienloben till Stockholm går genom Perth på Australiens västkust och riktningen Stockholm-Perth är därför rätt återgiven. Men från Nya Zeeland, som på kartan ligger i lobens kant, måste man till att börja med följa denna

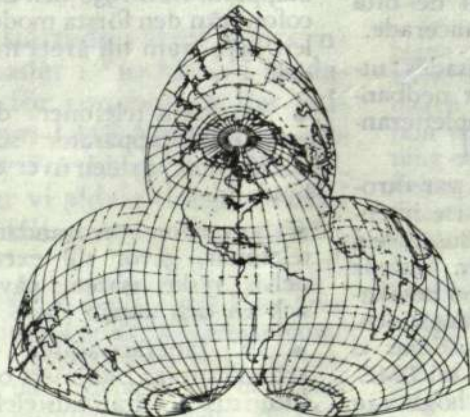
På fondväggen i LME:s Informationscenter sitter en stor stjärna, en världskarta med alla företagens och de samarbetande bolagens utlandspositioner angivna av små olikfärgade lampor. Effekten är utmärkt. Men varför inte en vanlig karta så att man känner igen sig? Kartprojektionens konstruktör, professor W William-Olsson, svarar att det som är föråldrat bör bytas ut inom kartografin lika väl som inom tekniken.

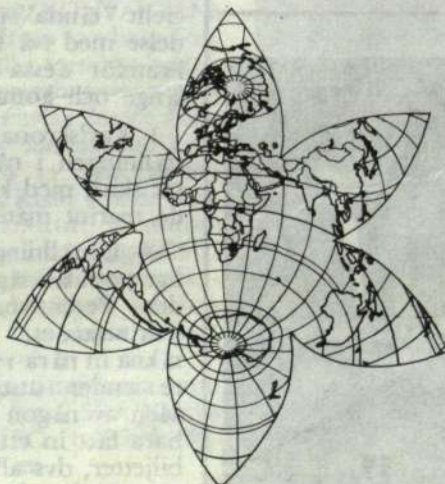
Den i Sverige vanliga världskartan. Van der Grintens projektion.

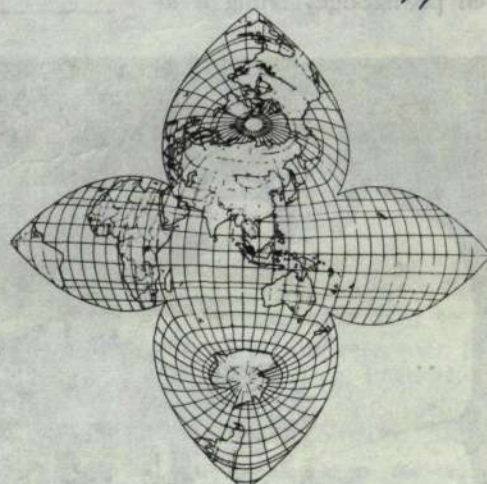
Världen centrerad på Stockholm. William-Olssons projektion.

Världen centrerad på Panama (Mellanamerika).

Världen centrerad på Johannesburg (Afrika).

Världen centrerad på Singapore (Asien).

för att först på den punkt där loben tar slut gå i en rät linje till Stockholm. En flik av Nya Zeeland med Nordön faller på den intilliggande loben. För att på kortaste väg nå Stockholm måste man också där först följa lobens kant för att sedan gå rakt på Stockholm. De angränsande lobkanterna är på jordklotet samma linje.

Sammanhanget blir klart om man ser kartan som ett uppskuret jordklot. Lobspetsarna är i verkligheten samma punkt på jorden, nämligen Stockholms antipod, och lobernas kanter är snitten med vilka opera-

tionerna utförts. Dessa snitt kan man lägga där det passar och antalet lobor kan väljas efter läglighet.

Kartan visar världen från vårt land sett. Ur andra folks synpunkt ter den sig annorlunda. Varje människa och varje land är centrum för sin värld och därför bör vår karta ställas bredvid andras, gjorda efter samma regler. Därför finns det ytterligare tre kartor i Infocenter med världen centrerad på områden i Mellanamerika, Afrika och Asien. Av utrymmesskäl har dessa tyvärr mest göras mindre än den lampförsedda kartan.

I globala sammanhang måste man se världen med andras ögon. Annars faller man för allvarliga vanföreställningar inte blott om främmande länder och folk utan också om vårt eget läge och vår egen betydelse.

De ytriktiga kartornas placering i LME:s Informationscenter vid Huvudanläggningen i Midsommarkransen.

603425/11